

STATISTIKSAMARBEJDE LEVERER VIGTIG VIDEN OM SUNDHED

Et stigende antal henvendelser til Danmarks Statistiks „skræddergruppe“, som laver særligt tilpassede opgaver for blandt andet forskere, handler om sundhed. Det med god grund, for der er masser af ny sundhedsviden at hente i statistikkerne, som bliver til i et tæt samarbejde mellem Danmarks Statistik og Statens Serum Institut.

Af Bjarne Holm

Når politikerne på Christiansborg fx diskuterer, om der skal indføres brugerbetaling hos lægen, er det rart for dem at vide, hvilken profil de mennesker, der går mest til lægen, egentlig har. Er det personer med høje eller lave indkomster, lange eller korte uddannelser, uden eller med børn osv. Den viden skabes på Østerbro i København, hvor Danmarks Statistik gør det muligt at krydse data om den enkelte danskers sundhed med en række andre faktorer.

- Typisk kobler vi sundhedsdata med nogle af de øvrige registre, vi har. På den måde kan vi for eksempel se på kombinationen af lægebesøg og ud-

dannelsesforhold, indkomstforhold, socioøkonomisk baggrund, herkomst eller lignende, fortæller Kamilla Heurlén, der er specialkonsulent med ansvar for sundhedsstatistik i Danmarks Statistik.

» **Typisk kobler vi sundhedsdata med nogle af de øvrige registre, vi har. På den måde kan vi fx. se på kombinationen af lægebesøg og uddannelsesforhold, indkomstforhold, herkomst eller lignende.**

Hver femte opgave handler om sundhed
Den viden, der opstår, når statistikkerne om sundhed krydses med de øvrige mange registre med oplysninger om danskerne, er en guldgrube for især forskere, myndighederne og lægemiddelindustrien. I Danmarks Statistiks Kundecenter sidder en særlig skræddergruppe, som hjælper kunderne med at sammensætte statistikkerne, så netop den viden, de har brug for, bliver

tilgængelig. Op mod hver femte opgave i skræddergruppen handler om sundhed, og efterspørgslen er stigende, fortæller Marianne Karakis, der er chefkonsulent i gruppen.

- I kommunerne er de meget interesseret i at målrette deres indsatser for at få „value for money“. Ofte handler det om særligt udsatte persongrupper. Vi var engang på besøg i en kommune, hvor de havde en teori om, at ADHD tilfælde var koncentreret i et bestemt område og var relateret til forældre med tekniske specialistuddannelser. Det ville vi rent faktisk kunne belyse ved at kombinere statistik fra lægemiddeldatabasen, befolkningsregisteret og uddannelsesregisteret, siger Marianne Karakis.

På det seneste har skræddergruppen bl.a. løst opgaver, der har skabt viden om patienter med astma og med hjerteproblemer. Hovedsageligt er det lægemiddelindustrien, der bestiller opgaver, men også forskere, der ikke har tid eller ressourcer til selv at arbejde med mikrodata, er blandt skræddergruppens kunder.

Forskerne kan selv få adgang til byggeklodserne

Det er også muligt for forskerne selv at få adgang til mikrodata, så de kan lave lige nøjagtigt de kryds af viden, de har brug for. Det sker gennem Danmarks Statistiks forskningsservice.

Her kan man som forsker på en autoriseret forskningsinstitution få adgang til ikke-identificerbare data om enkeltpersoner, som man så kan kombinere for fx at følge nogle livsforløb. Byggeklodserne er registre på forskellige områder, der i

langt de fleste tilfælde kommer fra Danmarks Statistik. Men lige præcis når det handler om sundhedsdata, har Danmarks Statistik en vigtig samarbejdspartner i Statens Serum Institut. Det er nemlig dem, der ligger inde med langt de fleste data på sundhedsområdet.

Hele historien fra kontakt til diagnose

Det er kun en del af Statens Serum Instituts sundhedsoplysninger, som ryger videre til Danmarks Statistik. For hvor Danmarks Statistik primært får de overordnede oplysninger om for eksempel

antal lægebesøg, indlæggelser, diagnoser og brug af medicin, så har Statens Serum Institut langt mere detaljerede oplysninger om hele patientens forløb ved hver behandling.

- Når du kommer ind på sygehuset, skal du have en diagnose. For at du kan få den rigtige diagnose, skal du igennem et helt forløb. For eksempel skal du ned på røntgenafdelingen for at få taget et billede, så du kan se om armen er brækket. Hvis du så også bliver smittet under indlæggelsen, skal du have en antibiotikakur.

Fortsætter på side 14 ►

FAKTA #3

Statens Serum Institut

En af visionerne for sundhedsvæsenet er, at borgere og sundhedsprofessionelle har let adgang til relevante sundhedsoplysninger på tværs af sundhedssektorerne.

Statens Serum Institut (SSI) indsamler og formidler data om befolkningens sundhedstilstand og data vedrørende aktivitet, økonomi og kvalitet i sundhedsvæsenet. Disse data stilles bl.a. til rådighed for forskere.

Statens Serum Institut har ansvar for drift og udvikling af en række registre, der samlet går under navnet de nationale sundhedsregistre. Data fra de nationale sundhedsregistre bruges bl.a. til at lave forskellige rapporter, opgørelser og opfølgninger, som på forskellig vis belyser udbredelsen af visse sygdomme, sammensætningen af sundhedspersoner i sundhedsvæsenet samt aktiviteten, effektiviteten og kvaliteten i det danske sundhedsvæsen.

Kilde:
www.ssi.dk/Sundhedsdataogit

fortsat fra side 13

Beskrivelsen af hvad der sker i hele forløbet, fra patienten først er kommet ind ad døren, til diagnosen er fastlagt, hvilken behandling der er givet, hvor lang tid det har taget og hvad det har kostet – alt det prøver vi at tage os af, fortæller Poul Erik Hansen, der er vicedirektør i National Sundhedsdokumentation på Statens Serum Institut.

De data, Statens Serum Institut ligger inden med, bliver særligt brugt til styring og planlægning inden for sundhedsområdet.

- Det, der adskiller os fra Danmarks Statistik, er bl.a., at en del af vores data går direkte tilbage til driften, hvor de løbende stilles til rådighed gennem lokale

ledelsesinformationssystemer. Vi leverer desuden statistikker og analyser til politiske beslutninger inde på Slotsholmen, fortsætter Poul Erik Hansen.

Vigtigt samarbejde på tværs

I deres arbejde med at levere bearbejdede data til blandt andet politikerne på Christiansborg har Statens Serum Insti-

» Det er det, vi står op for hver morgen – at gøre det bedre for borgeren og patienten.

tut også brug for den viden, som Danmarks Statistik kan tilføre deres data. Derfor har Danmarks Statistik og Statens Serum Institut et særligt samarbejde om det såkaldte „Forebyggelsesregister“.

- Forebyggelsesregistret indeholder alle værdifulde sundhedsdata. Det er en kombination af sundhedsregistre og baggrundsregistre, som vi samler og Statens Serum Institut så kan benytte via vores forskerordning, siger Kamilla Heurlén.

God grund til dobbelt forskningsservice

Den detaljerede viden om udrednings- og behandlingsforløb i sundhedssystemet, som Statens Serum Institut ligger inde med, kan forskere også få adgang til. Statens Serum Institut har nemlig på linje med Danmarks Statistik en forsker-service, hvor godkendte forskere kan få adgang. Ifølge Poul Erik Hansen giver det ofte anledning til undren, at de to institutioner har hver deres forskningsservice i stedet for at samarbejde om én. Men det er der en god grund til.

- Opgaven med at hjælpe forskerne med at komme i kontakt til personer, der kan indgå i kliniske forsøg mv. ved udvik-

lingen af nye behandlingsformer og ny medicin varetages primært af Statens Serum Institut. Institutet medvirker til skabe denne kontakt, efter forskerne har fået de fornødne godkendelser i Datatilsynet, det videnskabetiske komitesystem og i visse tilfælde også Sundhedsstyrelsen, forklarer han.

Hos Danmarks Statistik er det en ufravigelig regel, at de mange oplysninger, som spænder over langt mere end sundhedsdata, kun må være tilgængelig i anonymiseret form og de udleverer derfor ikke CPR-numre.

Endnu mere at hente i samarbejdet

Der findes altså allerede i dag mange sundhedsoplysninger som både i sig selv og i koblingen med andre oplysninger om befolkningen giver en vigtig viden om danskernes sundhed. En viden som i høj grad bliver til på grund af samarbejdet mellem Danmarks Statistik og Statens Serum Institut. Men der er en forventning om, at endnu bedre brug af data kan forbedre sundheden yderligere til gavn for borgere og patienter.

- Hele ideen er at kunne give bedre feedback. Det er tanken at bruge data til at fortælle om forskelle i for eksempel aktivitet, økonomi og kvalitet ved udredning og behandling til inspiration for blandt andet læger og sygeplejersker, så de lærer af de bedste, siger Poul Erik Hansen.

Også i Danmarks Statistik mener Kamilla Heurlén, at der er grobund for at få endnu mere viden ud af statistikkerne inden for særlige indsatsområder.

- Viden om nogle grupper i befolkningen, fx nogle af de mere udsatte grupper, som man måske kunne hjælpe bedre, end det er tilfældet i dag. Viden og klarhed så man kan træffe nogle fornuftige beslutninger, både hvad angår forebyggelse og behandling, siger hun.

For begge institutioner er målet med arbejdet med sundhedsdata, at den viden, det afføder, i sidste ende skal komme patienterne til gode.

- Det er det, vi står op for hver morgen – at gøre det bedre for borgeren og patienten, siger Poul Erik Hansen. ■

FAKTA #4

Forebyggelsesregistrets sammensætning

Registre fra Statens Serum Institut

- Landspatientregistret
- Dødsårsagsregistret
- Cancerregistret
- Sygesikringsregistret
- DRG/DAGS takster

Statistikområder fra Danmarks Statistik

- Befolkningsstatus
- Befolkningsbevægelser
- Indvandrere, efterkommere
- Indkomserstattende ydelser
- Arbejdsklassifikationer
- Indkomster
- Uddannelse
- Boligforhold
- Sociale pensioner

KONTAKT:

Kamilla Heurlén

Sundhed
kah@dst.dk
Tlf. 39 17 34 93